

מטטרו"ן, שִׁיִּצְאוּ בַמְנוּסָה מִמִּצְרַיִם, לֹא תֵצֵא כִצְאת הָעֶבְדִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה נב) כִּי לֹא בַחֲפֹזוֹן תֵּצְאוּ וּבַמְנוּסָה לֹא תֵלְכוּן.

בֹּא וְרָא, כְּשֶׁנִּוְלַד אִישׁ, נֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ מִצַּד הַבְּהֵמָה מִצַּד שֶׁל טֶהֱר, מִצַּד אֱלֹהִים שֶׁנִּקְרָאִים אוֹפְנֵי הַקֹּדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר - נֹתְנִים לוֹ רוּחַ מִצַּד שֶׁל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר - נֹתְנִים לוֹ נִשְׁמָה מִצַּד שֶׁל הַכֶּסֶף. וּשְׁלֹשֶׁת אֵלּוּ הֵם אִמָּה, עֶבֶד וְשִׁפְחָה שֶׁל בֵּת הַמֶּלֶךְ.

אִם זָכָה יוֹתֵר - נֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ בְּדֶרֶךְ אֲצִילוּת, מִצַּד שֶׁל בֵּת יַחֲדָה, וְנִקְרָאת בֵּת מֶלֶךְ. זָכָה יוֹתֵר - נֹתְנִים לוֹ רוּחַ שֶׁל אֲצִילוּת מִצַּד הָעֵמוּד הָאֲמֻצְעִי, וְנִקְרָא בֵּן לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. זָכָה יוֹתֵר - נֹתְנִים לוֹ נִשְׁמָה מִצַּד שֶׁל אָבָא וְאִמָּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים. אֵיזָה חַיִּים? אֵלֶּא אוֹתָם י"ה שְׁעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים ק) כָּל הַנְּשָׁמָה תִהְלֵל יְהוָה, וְנִשְׁלָמָה בֵּיהּ יְהוָה.

זָכָה יוֹתֵר - נֹתְנִים לוֹ יְהוָה בְּשִׁלְמוֹת הַאוֹתִיּוֹת - יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שֶׁהוּא אָדָם, בְּאֶרֶח אֲצִילוּת לְמַעְלָה. וְנִקְרָא בְּדַמוֹת רַבּוּנוֹ. וְעֲלִיו נֶאֱמַר (בראשית א) וַיְרֹדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וְגו'. וְזֶהוּ שֶׁלְטוֹנוֹ בְּכָל הַרְקִיעִים וּבְכָל הָאוֹפְנִים וְהַשְּׂרָפִים וְהַחַיּוֹת וּבְכָל הַחַיִּלוֹת וְהַכַּחוֹת שֶׁלְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְלִכּוֹן, כְּשֶׁבֵּן אָדָם זֹכָה בְּנֶפֶשׁ מִצַּד שֶׁל בֵּת יַחֲדָה, נֶאֱמַר בּוֹ לֹא תֵצֵא כִצְאת הָעֶבְדִים.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי נִפְגְּשׁוּ לִילָה אַחַד בְּמַגְדֵּל צוּר. הִתְאַרְחוּ שָׁם וְשָׁמְחוּ זֶה בְּזֶה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,

פְּגוּנָא דְאֵלִין מְסֻטְרָא דְעֶבֶד, דְאִיהוּ מְטֻטְרו"ן, דְנִפְקוּ בַמְנוּסָה מִמִּצְרַיִם, לֹא תֵצֵא כִצְאת הָעֶבְדִים, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה נב) כִּי לֹא בַחֲפֹזוֹן תֵּצְאוּ וּבַמְנוּסָה לֹא תֵלְכוּן.

הָא חֲזִי, בַר נֶשׁ כַּד אֲתִילִיד, יְהִיבִין לֵיהּ נֶפֶשָׁא מְסֻטְרָא דְבַעֲרָא, מְסֻטְרָא דְדַכְיוֹ, מְסֻטְרָא דְאֵלִין דְאֲתַקְרוּן אוֹפְנֵי הַקֹּדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר, יְהִיבִין לֵיהּ רוּחָא, מְסֻטְרָא דְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. זָכָה יוֹתֵר, יְהִיבִין לֵיהּ נִשְׁמָתָא, מְסֻטְרָא דְכְרִסְיָא. וְתֵלַת אֵלִין, אֵינוֹן אִמָּה עֶבֶד וְשִׁפְחָה דְבֵרְתָא דְמֶלְכָא.

זָכָה יוֹתֵר, יְהִיבִין לֵיהּ נֶפֶשָׁא בְּאֶרֶח אֲצִילוּת, מְסֻטְרָא דְבֵת יַחֲדָה, וְאֲתַקְרִיאת אִיהִי בֵת מֶלֶךְ. זָכָה יוֹתֵר, יְהִיבִין לֵיהּ רוּחָא דְאֲצִילוּת. מְסֻטְרָא דְעֵמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא, וְאֲקִרִי בֵּן לְקֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיְי אֱלֹהֵיכֶם. זָכָה יוֹתֵר, יְהִיבִין לֵיהּ נִשְׁמָתָא, מְסֻטְרָא דְאָבָא וְאִמָּא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים. מָאִי חַיִּים. אֵלֶּא אֵינוֹן י"ה, דְעֲלִיָּיהוּ אֲתַמַּר, (תהלים ק) כָּל הַנְּשָׁמָה תִהְלֵל יְהוָה, וְאֲשַׁתְּלִים בֵּיהּ יְהוָה.

זָכָה יוֹתֵר, יְהִיבִין לֵיהּ יְהוָה בְּשִׁלְמוֹת דְאֲתוּוּן, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, דְאִיהוּ אָדָם, בְּאֶרֶח אֲצִילוּת דְעִילָא, וְאֲתַקְרִי בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרִיָּה. וְעֲלִיהּ אֲתַמַּר, (בראשית א) וַיְרֹדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וְגו'. וְהֵאִי אִיהוּ שׁוֹלְטָנוּתִיהּ בְּכָל רְקִיעִין, וּבְכָל אוֹפְנִים וְשְׂרָפִים וְחַיּוֹן, וּבְכָל חַיִּילִין וְתוֹקְפִין דְלְעִילָא וְתַתָּא. וּבְגִין דָּא, כַּד בַּר נֶשׁ זָכִי בְנֶפֶשׁ מְסֻטְרָא דְבֵת יַחֲדָה, אֲתַמַּר בֵּיהּ, לֹא תֵצֵא כִצְאת הָעֶבְדִים.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי אֲעֲרַעוּ חַד לִילָא בְּמַגְדֵּל דְצוּר. אֲתַאֲרַחוּ תַמָּן וְחִדּוּ דָא בְּדָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּמָה חֲדִינָא